

HOẠT ĐỘNG BÁO CÁO VÀ GIÁM SÁT BỆNH DO NÃO MÔ CẦU

(Cơ sở khám bệnh, chữa bệnh)

TRUNG TÂM KIỂM SOÁT BỆNH TẬT THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ngày 22 tháng 04 năm 2026

NỘI DUNG

1. Quy định về báo cáo bệnh truyền nhiễm (BTN);
2. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu (NMC);
3. Tình hình bệnh do não mô cầu (2025-2026);
4. Các biện pháp phòng ngừa bệnh do NMC;

I. Quy định báo cáo giám sát BTN

1. Luật phòng chống bệnh truyền nhiễm năm 2007;
2. Thông tư số 54/2015/TT-BYT ngày 28/12/2015 của Bộ Y tế về việc hướng dẫn chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh, dịch BTN;
3. Thông tư số 17/2019/TT-BYT ngày 17/7/2019 của Bộ Y tế về hướng dẫn giám sát và đáp ứng dịch với BTN;
4. Thông tư số 19/2025/TT-BYT ngày 15/6/2025 của Bộ Y tế quy định về phân quyền, phân cấp thẩm quyền của chính quyền địa phương hai cấp trong lĩnh vực phòng bệnh;
5. Quyết định số 3897/QĐ-BYT ngày 12/10/2012 của Bộ Y tế về hướng dẫn giám sát và phòng chống bệnh do não mô cầu;
6. Công văn số 1020/SYT-NVY ngày 24/7/2025 của Sở Y tế về việc khẩn trương triển khai thực hiện chế độ thông tin, báo cáo BTN trên Nền tảng QLSKCĐ

Vai trò các cấp trong hệ thống quản lý giám sát bệnh truyền nhiễm

Danh mục các BTN cần báo cáo (Thông tư 54/2015/TT-BYT)

Báo cáo không quá 24 giờ

TT	Tên bệnh	Nhóm	TT	Tên bệnh	Nhóm
1	Bại liệt	A	14	Sởi	B
2	Bạch hầu	B	15	Tả	A
3	Bệnh do liên cầu lợn ở người	B	16	Tay - chân - miệng	B
4	Cúm A(H5N1)	A	17	Than	B
5	Cúm A(H7N9)	A	18	MERS CoV	A
6	Dịch hạch	A	19	Viêm màng não do não mô cầu	B
7	Ê-bô-la (Ebolla)	A	20	Zika	B
8	Lát-sa (Lassa)	A	21	Covid-19	A
9	Mác-bớt (Marburg)	A	22	Mpox	B
10	Rubella (Rubeon)	B	23	BTN nguy hiểm mới nổi, bệnh mới chưa rõ tác nhân gây bệnh	A
11	Sốt Tây sông Nin	A			
12	Sốt vàng	A			
13	Sốt xuất huyết Dengue	B			

Danh mục các BTN cần báo cáo (Thông tư 54/2015/TT-BYT)

Báo cáo không quá 48 giờ

TT	Tên bệnh	Nhóm
24	Dại	B
25	Ho gà	B
26	Liệt mềm cấp nghi bại liệt	B
27	Lao phổi	B
28	Sốt rét	B
29	Thương hàn	B
30	Uốn ván sơ sinh	B
31	Uốn ván khác	B
32	Viêm gan vi rút A	B
33	Viêm gan vi rút B	B
34	Viêm gan vi rút C	B
35	Viêm não Nhật Bản	B
36	Viêm não vi rút khác	B
37	Xoắn khuẩn vàng da (Leptospira)	B

Báo cáo hàng tháng

TT	Tên bệnh	Nhóm
38	Bệnh do vi rút Adeno B	B
39	Cúm	B
40	Lỵ amíp	B
41	Lỵ trực trùng	B
42	Quai bị	B
43	Thủy đậu	B
44	Tiêu chảy	B
45	Viêm gan vi rút khác	B

II. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu

(QĐ 3897/QĐ-BYT ngày 12/10/2012 của Bộ Y tế ban hành hướng dẫn giám sát và phòng chống bệnh do não mô cầu)

Nguồn bệnh, thời gian ủ bệnh và thời kỳ lây truyền

- Ổ chứa của vi khuẩn não mô cầu trong tự nhiên là người.
- Thời gian ủ bệnh từ 2-10 ngày, thông thường từ 3 - 4 ngày.
- Thời kỳ lây truyền của bệnh tùy thuộc vào thời gian tồn tại của vi khuẩn não mô cầu ở mũi, họng của người nhiễm khuẩn. Đối với người bệnh, khả năng lây truyền có thể từ vài ngày trước khi khởi phát bệnh cho đến 24 giờ sau khi được điều trị bằng kháng sinh đặc hiệu.

HCDC

II. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu

(QĐ 3897/QĐ-BYT ngày 12/10/2012 của Bộ Y tế ban hành hướng dẫn giám sát và phòng chống bệnh do não mô cầu)

1. Định nghĩa trường hợp nghi mắc bệnh do não mô cầu

Là những trường hợp có sốt, đau đầu, buồn nôn, nôn, gáy cứng (trẻ nhỏ có thóp phồng), lơ mơ, nhạy cảm với ánh sáng, có thể xuất hiện ban xuất huyết hình sao hoặc biểu hiện sốc nhiễm khuẩn và trên lâm sàng hướng tới bệnh do não mô cầu.

2. Định nghĩa trường hợp bệnh xác định

Là những trường hợp nghi ngờ, có kèm theo xác định được vi khuẩn gây bệnh bằng một trong các xét nghiệm sau:

- Cây phân lập được vi khuẩn não mô cầu trong dịch não tủy, hoặc máu, hoặc dịch tử ban.
- Xét nghiệm PCR xác định được vi khuẩn não mô cầu trong dịch não tủy, hoặc máu, hoặc dịch tử ban.

II. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu

(QĐ 3897/QĐ-BYT ngày 12/10/2012 của Bộ Y tế ban hành hướng dẫn giám sát và phòng chống bệnh do não mô cầu)

3. Trường hợp bệnh tản phát

Là trường hợp **bệnh xác định đơn lẻ không phát hiện liên quan về dịch tễ** (đường lây và nguồn lây) với các trường hợp khác.

4. Ổ dịch

Một nơi (thôn/ấp/ban/tổ dân phố/cụm dân cư/đơn vị...) được gọi là **ổ dịch** khi ghi nhận từ **02 trường hợp bệnh trở lên** (trong đó ít nhất **một trường hợp bệnh xác định**) **khởi phát trong vòng 10 ngày có liên quan dịch tễ** với nhau, ổ dịch được xác định là kết thúc khi sau 10 ngày không ghi nhận trường hợp mắc mới kể từ ngày khởi phát của trường hợp mắc bệnh cuối cùng. Khi ổ dịch đã được xác định thì tất cả các trường hợp bệnh nghi ngờ tại khu vực ổ dịch trong thời gian ổ dịch đang xảy ra đều được ghi nhận là ca bệnh lâm sàng và báo cáo theo quy định.

II. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu

Đơn vị khám bệnh, chữa bệnh (KBCB) khi phát hiện ca bệnh / nghi nhiễm NMC, cần thực hiện:

- Tại khu vực KBCB, bác sĩ tư vấn người trực tiếp đi cùng bệnh nhân (người nhà, bạn của BN, có thể là người chở BN bằng xe công nghệ-xe taxi...) sự cần thiết uống thuốc điều trị dự phòng càng sớm càng tốt trong vòng 24 giờ;
- Thông báo cho người nhà, Trạm Y tế địa phương sẽ liên hệ số điện thoại và đến nhà theo địa chỉ đã khai báo để hỗ trợ, hướng dẫn gia đình phòng ngừa bệnh cho những người còn lại.

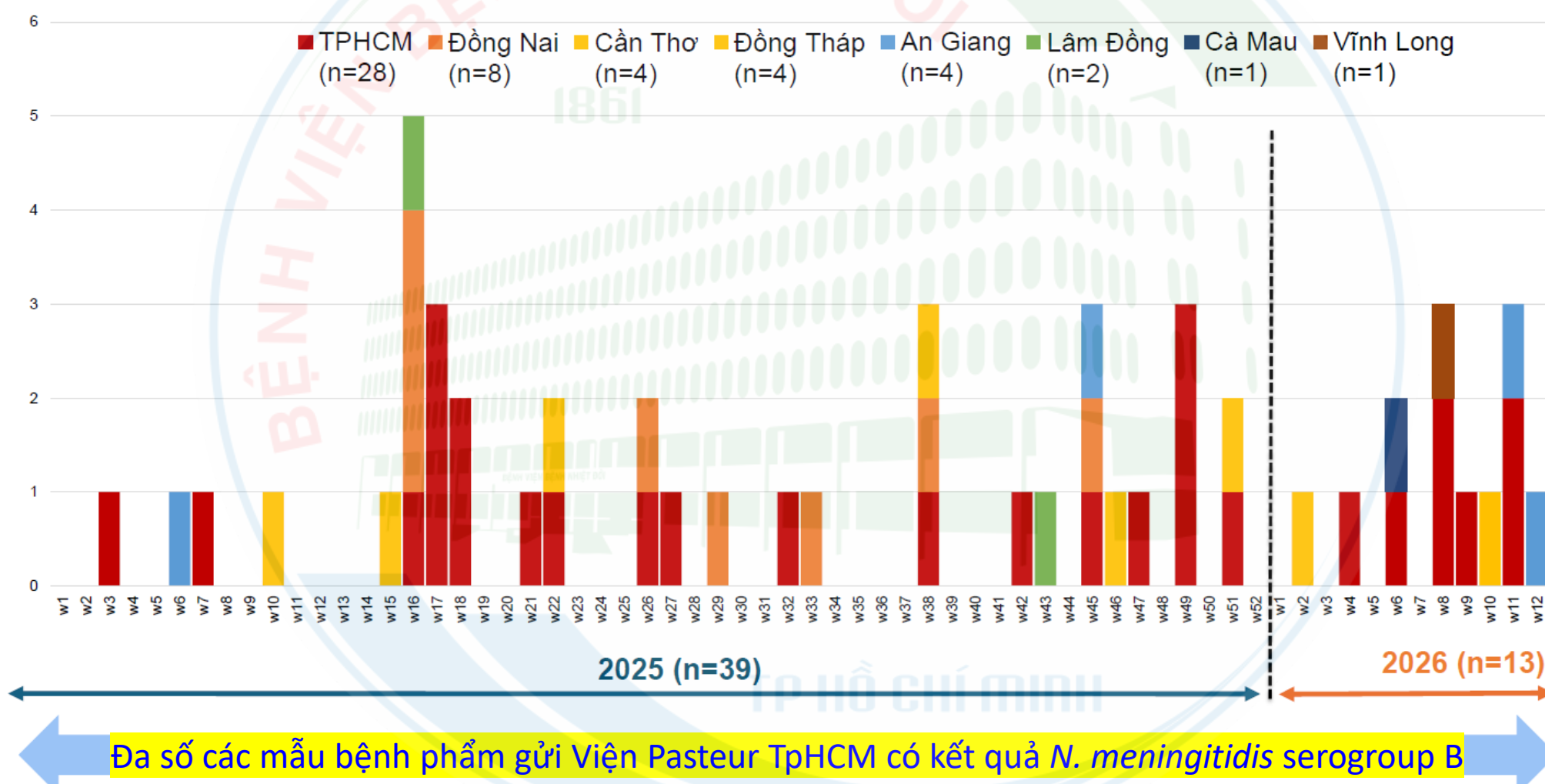

II. Báo cáo, giám sát bệnh do não mô cầu

Đơn vị KBCB phát hiện ca bệnh /nghi nhiễm NMC, tiếp tục thực hiện:

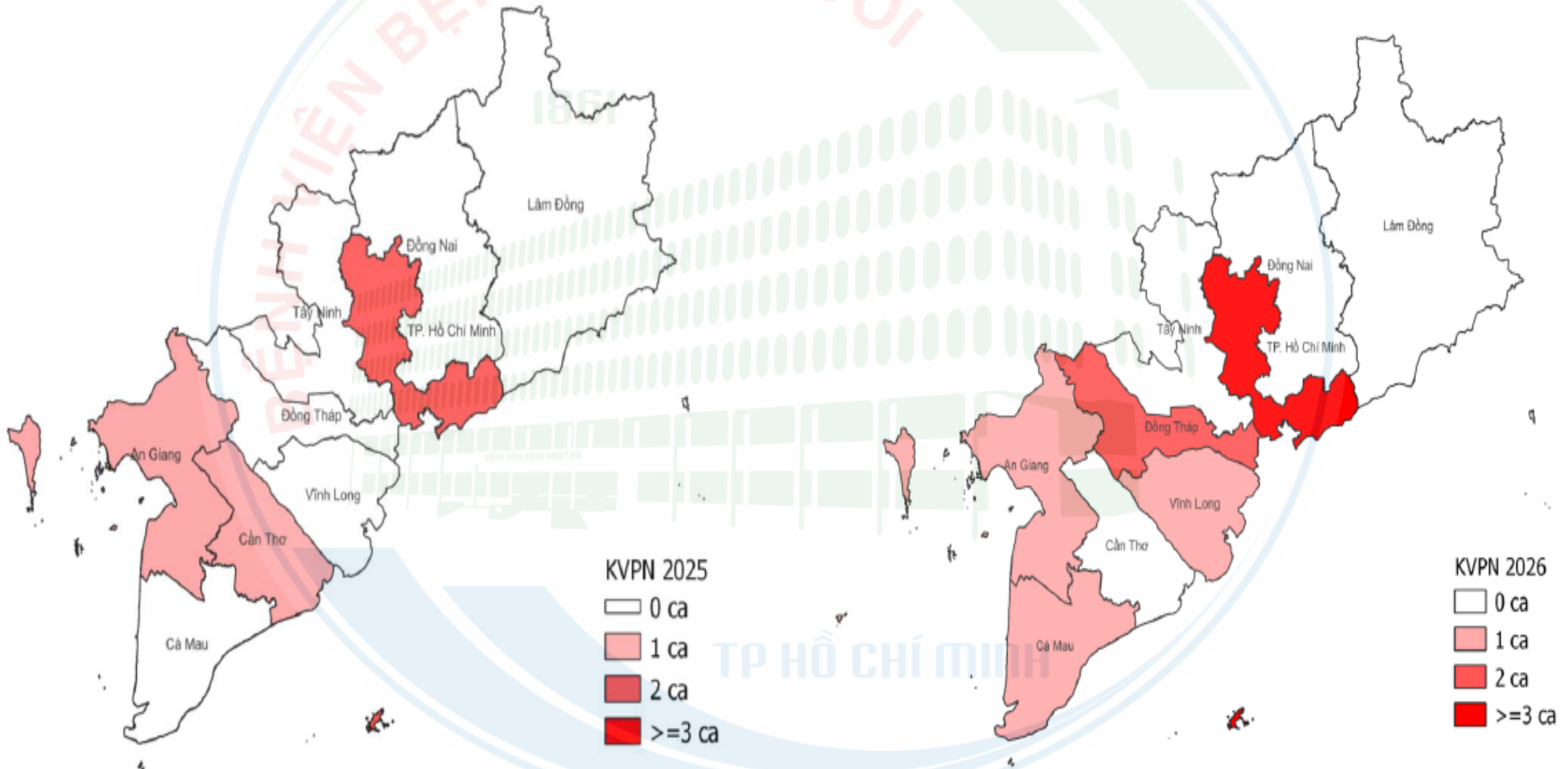
- Sau khi xử trí ca bệnh, đơn vị nhập báo cáo ca bệnh trên hệ thống HIS hoặc phần mềm đơn vị đang sử dụng, **chú ý khai thác địa chỉ nơi đang sinh sống hiện tại/nơi làm việc và số điện thoại liên hệ với người thân của BN** (để hỗ trợ Trạm Y tế điều tra ca bệnh và xử lý tại cộng đồng / nơi làm việc / học tập);
- Trong vòng 48 giờ, đơn vị gửi báo cáo tóm tắt quá trình điều trị, chẩn đoán... tại các khoa và kể cả xử lý đại thể (nếu có), gửi đến Sở Y tế và Trung tâm Kiểm soát bệnh tật.

III. Tình hình bệnh do não mô cầu (2025-2026)

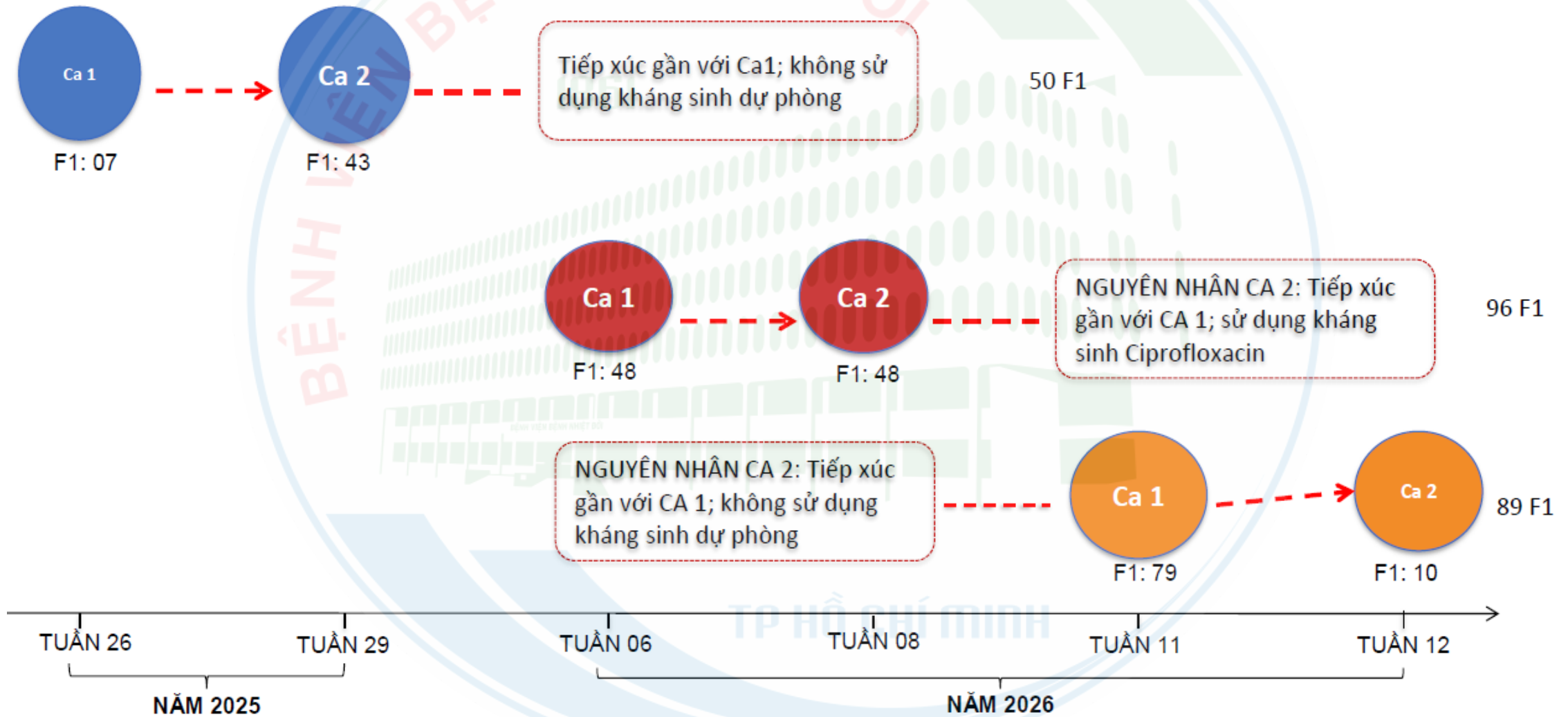
(Nguồn Viện Pasteur Tp.HCM, số liệu báo cáo bệnh truyền nhiễm tính đến tuần 11 năm 2026)

Phân bố ca bệnh do NMC khu vực phía nam (KVPN) năm 2025-2026

(Nguồn Viện Pasteur Tp.HCM, số liệu báo cáo bệnh truyền nhiễm tính đến tuần 11 năm 2026)

Ổ dịch bệnh do NMC KVPN (2025-2026)

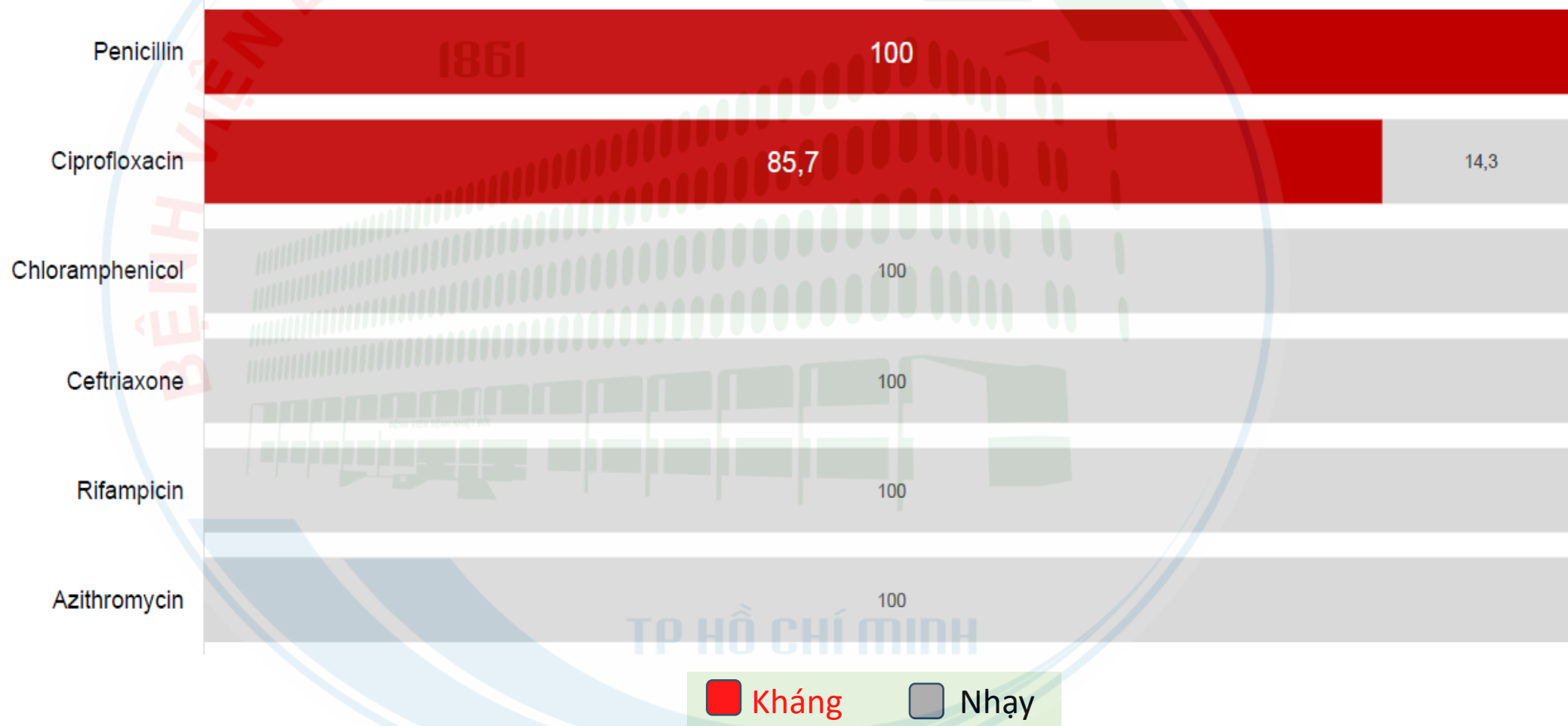

(Nguồn Viện Pasteur Tp.HCM, số liệu báo cáo bệnh truyền nhiễm tính đến tuần 12 năm 2026)

HCDC

Kết quả kháng sinh đồ giám sát bệnh do não mô cầu KVPN năm 2025

(Nguồn Viện Pasteur Tp.HCM, số liệu báo cáo bệnh truyền nhiễm tính đến tuần 11 năm 2026)

Tình hình bệnh do NMC trên thế giới

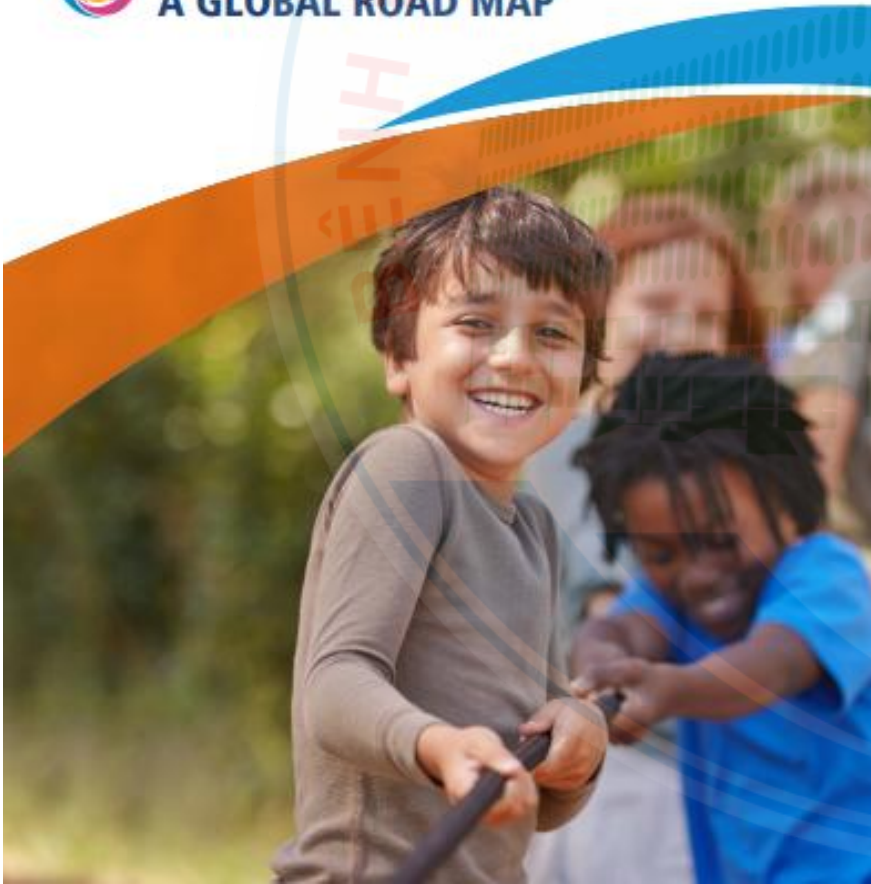

World Health Organization

1861

DEFEATING MENINGITIS BY 2030
A GLOBAL ROAD MAP

www.gov.uk/government/news/cases-of-invasive-meningococcal-disease-confirmed-in-kent

[Home](#) > [Health and social care](#) > [Public health](#) > [Health protection](#)

News story

Cases of invasive meningococcal disease notified in Kent

Latest updates from the ongoing outbreak.

From: [UK Health Security Agency](#)

Published 16 March 2026

Last updated 26 March 2026 — [See all updates](#)

UK Health
Security
Agency

Cập nhật tình hình dịch tễ bệnh do NMC

IV. Các biện pháp phòng ngừa bệnh do NMC

- Các biện pháp xử lý ngay khi phát hiện ca bệnh tản phát / ổ dịch:
 - Cách ly điều trị kháng sinh đặc hiệu;
 - Chỉ định người tiếp xúc gần uống kháng sinh dự phòng theo khuyến cáo;
 - Truyền thông bằng nhiều hình thức phù hợp với đơn vị, địa phương

VẤN ĐỀ SỨC KHỎE

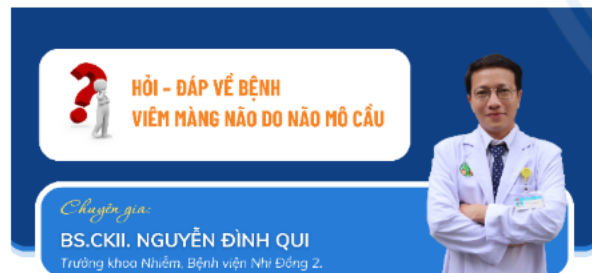
Cập nhật: 08:22 - 08/12/2025 | Lần xem: 429

Hỏi - Đáp về bệnh viêm màng não do não mô cầu

Tọa đàm trực tuyến với chủ đề "Viêm màng não do não mô cầu: Nguy hiểm khôn lường, phòng ngừa chủ động" do Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố Hồ Chí Minh (HCDC) thực hiện đã nhận được sự quan tâm đồng đảo từ phụ huynh và cộng đồng. Chương trình đã nhận được nhiều câu hỏi thực tế liên quan đến mức độ nguy hiểm của bệnh và các loại vắc xin phòng ngừa.

Nhằm giúp cộng đồng hiểu rõ hơn về căn bệnh này, HCDC xin gửi đến quý độc giả phần giải đáp chi tiết từ BS.CKII. Nguyễn Đình Qui - Trưởng khoa Nhiễm, Bệnh viện Nhi Đồng 2. Đây là những thông tin chuyên môn quan trọng, giúp mỗi người dân chủ động hơn trong việc bảo vệ sức khỏe.

Quý vị có thể xem lại chương trình tọa đàm trên kênh Youtube của HCDC qua đường link: https://www.youtube.com/live/T_PpD213J9g?si=9_dWhBsHbGg2CnPO

HỎI - ĐÁP VỀ BỆNH VIÊM MÀNG NÃO DO NÃO MÔ CẦU

Chuyên gia:
BS.CKII. NGUYỄN ĐÌNH QUI
Trưởng khoa Nhiễm, Bệnh viện Nhi Đồng 2.

HỎI: Người lớn chưa tiêm phòng viêm màng não do não mô cầu thì nên chọn loại nào và cần tiêm mấy mũi?

Tọa đàm trực tuyến

SỞ Y TẾ TP. HỒ CHÍ MINH
HCDC
TRUNG TÂM KIỂM SOÁT BỆNH TẬT

**VIÊM MÀNG NÃO DO NÃO MÔ CẦU:
NGUY HIỂM KHÔN LƯỜNG,
PHÒNG NGỪA CHỦ ĐỘNG**

Vào lúc:
10 giờ
08.11.2025

MC ĐỨC ANH | BS.CKII. NGUYỄN ĐÌNH QUI | TS.BS. HỒ ĐĂNG TRUNG NGHĨA

Trưởng khoa Nhiễm, Bệnh viện Nhi Đồng 2
Trưởng khoa Nhiễm Viêt Anh, Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới

Autoplay is on
Phát trực tuyến trên kênh
Fanpage và Youtube của HCDC

HCDC | Tọa đàm trực tuyến "Viêm màng não do não mô cầu: Nguy hiểm khôn lường, phòng ngừa chủ động"

IV. Các biện pháp phòng ngừa bệnh do NMC

- Điều tra lập danh sách những người tiếp xúc gần BN là những người sống cùng hộ gia đình, những người sống, làm việc cùng phòng, người trực tiếp chăm sóc, người có tiếp xúc mật thiết, trẻ học cùng nhà trẻ trường mầm non, cùng nhóm trẻ gia đình, cùng lớp học, doanh trại, ký túc xá, trường trại ... với bệnh nhân trong thời gian từ 7 ngày trước ngày khởi phát cho đến 24 giờ sau khi bệnh nhân được dùng kháng sinh đặc hiệu.
Truyền thông nguy cơ khi nghi ngờ bệnh phải mang khẩu trang và đến bệnh viện khám.
- Trạm Y tế điều tra xác minh dịch tễ trong vòng 2 tuần (nghề nghiệp, người tiếp xúc, các địa điểm đến-đi, triệu chứng khởi phát, thời gian...), tiêm vắc xin ? bệnh đã mắc ?

IV. Các biện pháp phòng ngừa bệnh do NMC

- **Chú ý người tiếp xúc gần:**

- Người xử lý đại thể đối với trường hợp BN chưa điều trị kháng sinh đặc hiệu;
- Người nhân viên y tế tiếp xúc trực tiếp với dịch tiết của BN (đặt nội khí quản hoặc xử lý ống nội khí quản) trong 7 ngày trước khi xuất hiện triệu chứng.

Nhân viên y tế nên được điều trị dự phòng bằng kháng sinh nếu họ đang xử lý đường thở hoặc tiếp xúc với dịch tiết đường hô hấp của bệnh nhân nhiễm não mô cầu chưa điều trị kháng sinh đặc hiệu.

- Các đối tượng hỗ trợ khâm liệm trường hợp chưa điều trị kháng sinh đặc hiệu.

IV. Các biện pháp phòng ngừa bệnh do NMC

- Bệnh do não mô cầu có thể **chủ động tiêm vắc xin phòng ngừa** ⁽¹⁾;
- Hiện nay có nhiều loại vắc xin phòng bệnh do NMC đã được Bộ Y tế cấp phép lưu hành tại Việt Nam;
- Ngoài ra, mỗi người cần thực hiện mỗi ngày, tự theo dõi sức khỏe:
 - **Vệ sinh cá nhân** ⁽²⁾: rửa tay thường xuyên bằng xà phòng, súc miệng, họng bằng các dung dịch sát khuẩn mũi họng thông thường.
 - **Vệ sinh môi trường** ⁽³⁾, thông khí nơi ở, nơi làm việc.
 - **Ăn uống đủ chất dinh dưỡng, luyện tập, nâng cao thể trạng** ⁽⁴⁾.
 - **Đến bệnh viện** ⁽⁵⁾ khám ngay khi có **sốt, đau đầu, buồn nôn/nôn, phát ban**.

[Learn more →](#)

Credits

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN THẦY CÔ VÀ ĐỒNG NGHIỆP